

16.04.2018

ERKEK ŞİDDETİNİ GÖRÜNMEZ KILAN YASA TASARISINA İTİRAZ EDİYORUZ!

Cinsel istismar suçlarını önlemenin yolu cezaları artırmak değildir! Cinsel istismar ile mücadele ancak çocuğu merkeze alan politikaların yasalarla desteklenmesiyle mümkündür.

09 Nisan 2018 tarihinde TBMM'ye sunulan çocukların cinsel istismarı suçuna ilişkin değişiklikler öngören "Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" çocukların haklarını merkeze koymak yerine çocuk istismarı vakalarının artması ve görünürlük kazanmasıyla ortaya çıkan tepkileri bastırmak için ilgili tarafların görüşü alınmadan özensizce hazırlanmıştır. Çocuklara yönelik cinsel istismar durumunda faile yönelik cezaları artırmayı esas alan tasarı, bu vakaların toplumsal ve psikolojik nedenleri araştırılmadan yargılamalardan kaynaklanan sorunları ayrıntılı olarak tespit edilmeden hazırlanmış olduğundan mevcut sorunları çözmeyeceği gibi, yeni sorunları da beraberinde getirecektir. Bu nedenle, kadın ve LGBTİ+ örgütleri olarak, bu yasa tasarısına itiraz ediyoruz!

Devletin görevi çocukların cinsel istismara maruz kaldığı şartları ortadan kaldırmak ve koruyucu, önleyici hizmetleri kurumsallaştırmaktır.

Çocuğa yönelik cinsel istismar erkek egemen sistemin ortaya çıkardığı ve meşrulaştırdığı bir şiddet türüdür. Çocuğa yönelik cinsel şiddet, çocuğun üzerinde kurulan iktidar ve gücün kötüye kullanımı ve tahakkümün bir sonucudur. Bu nedenle, çocuğa yönelik cinsel şiddet konusu sadece failerin cezalandırılması ile çözülemez. Anayasa'nın 41/2 maddesi ve Türkiye'nin imzaladığı uluslararası çocuk hakları sözleşmeleri uyarınca, devletin öncelikli görevi, çocukların cinsel istismara maruz kaldığı şartları ortadan kaldırmak, koruyucu ve önleyici hizmetleri kurumsallaştırmaktır. Çocuk istismarına suç ve ceza ekse-nini aşan daha geniş perspektiften, disiplinlerarası bir yaklaşımla ve hak temelli bir çocuk koruma anlayışıyla çözüm bulunması gerekmektedir. Çocuk haklarına dayalı bütüncül bir çocuk politikası hayata geçirilmeli, konuya ilişkin bilimsel verileri, yaşanan deneyimleri, nedenleri dikkate alan, ilgili tarafların ve sivil toplum kuruluşlarının demokratik katılımıyla çocuk haklarını merkeze alan bir düzenleme yapılmalıdır.

Cezaların artırılması çözüm değildir; tam tersine cezasızlık riski yaratır. Öncelikle hak temelli, önleme ve koruma odaklı bir çocuk koruma sistemi kurulmalıdır.

Tasarı, "mağdur"un 15 yaşından küçük olduğu hallerde ciddi bir ceza artırımını öngörüyor. 15 yaşından büyük "mağdur"larda sadece suçun silahla işlenmesi hali için bir ceza artırımını söz konusu. Suçun birden fazla kişi tarafından işlenmesi, kan bağı olması, cebir ve tehdit olması gibi ağırlaştırıcı sebeplerin olduğu durumlarda, cinsel istismara maruz bırakılan çocuk 15 yaşın altında ise, faile müebbet ve ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına varan cezalar öngörülüyor. Çocuğun 15 yaşın üstünde olması durumunda ise, silah kullanımı halinde müebbet hapis cezası öngörülmüş. Verilecek müebbet hapis cezası ise 40 yıl olarak belirleniyor.

Cezaların artırılması çözüm değildir.

Aşırı derecede artırılmış cezalar çözüm değildir. 40 yıl, 50 yıl gibi cezalar, birçok durumda idam cezası niteliği taşır; koğuş ve sokak linçlerini besler. Hiçbir ıslah edici niteliği olmadığı gibi, saldırganları kışkırtır ve "tecavüz edip, suç delilini ortadan kaldırmak amaçlı" cinayetlere neden olur. Cezanın ağırlığı, başta aile içi istismar vakaları olmak üzere birçok durumda, "mağdur" ve yakınlarını suçu ihbar yerine alternatif çözüm arayışlarına iter.

Failin de çocuk olduğu hallere ilişkin yasal düzenleme yapılmalıdır.

Tasarıda, failin de çocuk olduğu hallere ilişkin ise hiçbir düzenleme bulunmuyor. Oysa, 2015 verilerine göre cinsel dokunulmazlık suçlarından yargılanan her altı kişiden biri çocuktur. Devlet çocuğu, çocuk suç faili olsa da korumakla yükümlüdür. Aşırı derecede ağırlaştırılmış cezalar, failin çocuk ve ergen olduğu durumlarda büyük adaletsizliklere ve yeni toplumsal sorunlara yol açacaktır.

Cinsel istismar bir şiddet türüdür, hastalık değil, suçtur. Kişinin onayı olmaksızın cinsel isteğin ilaçla baskılanması gibi tıbbi uygulamalarla suçu cezalandırmaya çalışmak insan haklarına aykırıdır.

Tasarı, basit cinsel saldırı ile cinsel taciz dışındaki cinsel suçlarda cinsel isteğin ilaçla baskılanmasına yönelik tıbbi müdahale öngörmektedir. Suçluyu kişinin onayı olmaksızın tıbbi uygulamalarla cezalandırmaya çalışmak insan haklarına aykırıdır. Sorunun ataerkil, cinsiyetçi sistemden kaynaklanan toplumsal boyutlarının göz ardı edilerek bireye indirgenmesi yaklaşımının bir ürünüdür. Kısas, linç gibi çağdışı cezalandırma yöntemlerinin önünü açacak tehlikeli bir adımdır.

Yayın yasağını içeren madde “çocuğun üstün yararını gözetme” iddiasına karşın, toplumun suç ve suçla ilgili doğru bilgilenme ve denetleme hakkını ihlal edici niteliktedir.

Tasarı çocukların cinsel istismarına ilişkin suçların soruşturulması ve kovuşturulması aşamasında yapılan yayınların yasaklanmasına ilişkin düzenlemeler öngörmektedir. Tasarıda yapılacak kısıtlamaların içeriği ve niteliği belirsiz olduğundan, habere konu olayın tamamen karartılması riskini de beraberinde getirmektedir. Sessizlik cinsel şiddeti artırır. Toplumun haber alma ve doğru bilgilenme hakkını ihlal eden bu düzenleme, toplumun konuya ilişkin duyarlılığına da sekte vurma, sansür ve otosansür uygulamalarını genişletme riski taşımaktadır.

Bugüne kadar yapılan yasal düzenlemeler ve verilen yargı kararları , ceza artırımının çözüm olmadığını göstermiştir. Aşırı ağır cezalar yargıçları da zor durumda bırakmakta, birçok davada mahkûmiyet yerine beraat kararı verilmesine neden olmaktadır. Bu doğrultuda;

- Çocukla ilgili suç-ceza yaklaşımını dengeli kılmanın yanı sıra önleme ve koruma felsefesini merkezine alan hak temelli ve bütüncül bir çocuk koruma politikası hayata geçirilmelidir.
- Çocuğa karşı cinsel istismar suçlarının soruşturulması ve kovuşturulması sırasında delil kalitesini artırıcı, yargılamanın iyileştirilmesini sağlayıcı bir düzenleme yapılmalıdır. Örneğin çocuk cinsel istismarında zamanaşımı sorununa çözüm bulunmalı, çocuğun beyanının hukuki değeri güçlendirilmelidir.
- Cezaların yeniden belirlenmesi ve kurumsal mekanizmaların oluşturulması konusunda uluslararası sözleşmeler ve iyi uygulama örnekleri oluşturan ülkelerin deneyimleri göz önüne alınmalıdır.
- Cinsel istismar suçuna maruz bırakılan çocukları korumak için içinde buldukları duruma uygun sosyo-psikolojik yardım ve destek mekanizmaları oluşturulmalıdır.
- Tekrarlanan mağduriyetlerin önlenmesi için tasarıda öngörülen düzenlemeler yetersizdir, ilgili tarafların ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınarak yeniden düzenlenmelidir.

- Değişiklikte Çocuk İzleme Merkezleri'nin yapılarının değiştirilmesi ve suçların niteliği bakımından bir ayırım yapılmadan bu merkezlerde tüm cinsel şiddete maruz bırakılan bireylere hizmet verilmesi öngörülmüştür. Bunun yerine devlet İstanbul Sözleşmesi'nde de yer alan Tecavüz Kriz Merkezleri, Cinsel Şiddet Başvuru Merkezleri modelini geliştirmeli ve hayata geçirmelidir.
- Cinsel dokunulmazlığa karşı suçların toplumsal ve hukuki meşruiyet zeminini oluşturan çocuk yaşta ve zorla evlendirmeleri önleyecek ve tüm sorumlular hakkında caydırıcı cezalar getirecek yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Failin çocuk olduğu hallere ilişkin ayrı bir düzenleme yapılmalıdır. Failin çocuk olması halinde, eylem; fiil, cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir şekilde gerçekleştirilmemişse, failin cezalandırılması yerine onarıcı adalet ilkeleri uygulanmalıdır. Cinsel istismar faili çocuklara özel ıslah mekanizmaları oluşturulmalıdır. Cinsel dokunulmazlığa karşı suçun failinin çocuk olması durumunda, cinsel istismara maruz bırakılan ile fail arasında yaş farkını göz önünde bulunduran bir yaklaşım benimsenmelidir. İki çocuğun "akran" kabul edilebilmesi için aralarındaki yaş farkı üçten fazla olmamalıdır.
- Akran cinselliği suçtan ayırt edilerek tanınmalıdır. Örneğin 15 yaşında bir çocuk 14 yaşında bir çocukla zorlama olmadan öpüştüğünde ve bu eylem istismar olarak tanımlandığında 8 ila 10 yıl hapis cezası öngörülmektedir. Mevcut yasadaki bu eksiklik giderilmelidir.
- Devlet koruyucu ve önleyici önlemler almakla yükümlüdür. Bu doğrultuda kadınların ve çocukların şiddete maruz kaldıklarında başvuracakları merkezler yaygınlaştırılmalıdır. İstismarı fark eden kişilerin ve meslek uzmanlarının bildirimde bulunmasının önündeki engeller tespit edilmeli ve bunların kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Çocuğun istismara maruz kaldığını fark edip bildirimde bulunmak ve çocuğu desteklemek isteyen ebeveyni, öğretmeni vs. destekleyecek mekanizmalar oluşturulmalıdır. Cinsel istismara karşı koruyucu-önleyici kapsamlı cinsel sağlık ve toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi başta tüm çocuklar olmak üzere herkes için erişilebilir hale gelmelidir.

Kadın ve LGBTİ+ örgütleri olarak çocuklara yönelik cinsel şiddet suçlarını düzenlemeyi hedefleyen bu tasarının ivedilikle geri çekilmesini talep ediyoruz. Türkiye'nin taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi, Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi ve İstanbul Sözleşmesi başta olmak üzere uluslararası sözleşmelere uygun düzenlemeler yapılmalıdır. Başta çocuk, kadın ve LGBTİ+ örgütleri olmak üzere ilgili tarafların katılımıyla çocuk haklarını merkeze alan, koruyucu ve önleyici tedbirleri içeren, çocuğun bütünlüklü olarak güçlendirileceği bir Çocuk Politikası oluşturulmalı, bilimsel verilere ve yaşanan tecrübelere dayalı hak temelli bir yasal düzenleme yapılmalıdır.

İmzalayanlar:

1. 17+ Alevi Kadınlar
2. Adıyaman Anadolu İş Kadınları Derneği
3. AKDAM - Adana Kadın Dayanışma Merkezi
4. Anafatma Kadın Danışma Derneği
5. Antalya Kadın Danışma Merkezi ve Dayanışma Derneği
6. Antalya Kadın Platformu
7. Atakent Mahallesi Kadın Meclisi
8. Avrupa Kadın Lobisi - Türkiye Koordinasyonu
9. Aydın Kadın Efeler Derneği
10. Ayvalık Bağımsız Kadın İnisyatifi

11. Bağlar Kadına Yönelik Őiddetle Mücadele, İletişim, Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi
12. Bakırköy Kadın Dayanışması
13. Başkent Kadın Platformu Derneği
14. Bayan Yanı
15. Beden Olumlama Hareketi
16. BEKEV - Buca Evka-1 Kadın Dayanışma Evi Derneği
17. Bodrum Kadın Dayanışma Derneği
18. BORKAD - Bornova Kadın Dayanışma Derneği Girişimi
19. Cinsel Őiddetle Mücadele Derneği
20. Çağdaş Kadın ve Gençlik Vakfı
21. ÇEKEV - İzmir Çiğili Evka 2 Kadın Kültür Evi Derneği
22. Çekim Yapan Kadınlar
23. Çukurova Adana Bahai Kadın Toplumu
24. ÇYDD Çukurova Şubesi
25. Defne Kadın Emeği Derneği
26. Demir Leblebi Fanzin
27. Demir Leblebi Kadın Derneği
28. Demokratik Kadın Hareketi
29. Deniz Yıldızı Kadın Dayanışma Derneği
30. DİKAD - Diyarbakır İş Kadınları Derneği
31. Dikili Kadın Platformu
32. DİSK Basın-İş'li Kadınlar
33. Diyarbakır Barosu Kadın Hakları Danışma ve Uygulama Merkezi
34. Ekmek ve Gül
35. EKDAV - Ege Kadın Dayanışma Vakfı
36. ELDER -Çanakkale Kadın El Emeğini Değerlendirme Derneği ve Kadın Danışma Merkezi
37. Engelli Kadın Derneği
38. Erciş Kadınları Koruma ve Danışma Derneği
39. Erktolia
40. Erzincan Katre Kadın Oluşumu
41. Esenyalı Kadın Dayanışma Derneği
42. Eşitlik Koalisyonu
43. Eşit Haklar İçin İzleme Derneği
44. Eşit Yaşam Derneği
45. EŞİTİZ - Eşitlik İzleme Kadın Grubu
46. EVKAD - Adana
47. Ev Eksenli Çalışan Kadınlar Çalışma Grubu
48. Ev Eksenli Çalışan Emek Sensin Kadın Derneği
49. FeminAmfi
50. FeminArt
51. Feminist Çukurova
52. Feminist Kadın Çevresi
53. Fethiye Kadın Danışma Dayanışma Derneği
54. Filmmor Kadın Kooperatifi
55. Foça Barış Kadınları
56. GEN-DER Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Kolektifi
57. GİRKADE- Girişimci Kadın Derneği
58. Göztepe Dayanışması L'animo Kadın Grubu
59. Gülsuyu Gülen su Kadın Dayanışma Evi
60. Hacettepe Üniversitesi Kadın Çalışmaları
61. Halkevciler Kadınlar
62. HDK Kadın Meclisleri

63. Hêvî Lgbti Derneği
64. İHD İstanbul Şubesi Kadın Komisyonu
65. İlerici Kadınlar Meclisi
66. İmece Ev İşçileri Sendikası
67. İKAM - İstanbul Kadın Araştırma Merkezi
68. İRİS Eşitlik Gözlemevi
69. İskenderun Kadın Platformu
70. İstanbul Kadın Kuruluşları Birliği
71. İstanbul Lgbti+
72. İŞKAD - Adana İş Kadınları Derneği
73. İzmir Amargi
74. İzmir Ev Kadınları Turistik El Sanatları Derneği
75. İzmir Kadın Dayanışma Derneği
76. İzmir Kadın Kuruluşları Birliği
77. İzmir Kadın Platformu
78. Jineoloji Dergisi
79. KADAV – Kadınlarla Dayanışma Vakfı
80. Ka.Der Ankara
81. Kadın Adayları Destekleme Derneği
82. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu
83. Kadın Cinayetlerine Karşı Acil Önlem Grubu
84. Kadın Dayanışma Vakfı
85. Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı
86. Kadın Meclisleri
87. Kadın Özgürlük Meclisi
88. Kadına Şiddete Karşı Müslümanlar
89. Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği
90. Kadın Yazarlar Derneği
91. KAHDEM – Kadınlara Hukuki Destek Merkezi
92. Kadın Erkek Birlikte Sosyal Eşitlik Derneği
93. Kadın ve Aile Eğitim Kültür Yardımlaşma Derneği
94. Kadın Emeği Kolektifi
95. Kadın Savunma Ağı
96. KAMER Vakfı
97. Kampüs Cadıları
98. Kaos GL
99. Kapatılan VAKAD'ın Emekçileri
100. Karadeniz İlleri Kadın Platformu Derneği
101. Karadeniz Kadın Dayanışma Derneği
102. KASAİD - Kadının Sosyal Hayatını Araştırma ve İnceleme Derneği
103. Kayseri Kadın Dayanışma Derneği
104. KAZETE.DER – Kadın Erkek Eşitliği Derneği
105. KAZETE
106. KEİG - Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi Platformu
107. KESK Kadın Meclisi
108. KESK Van Kadın Komisyonu
109. Kocaeli Ekmek ve Gül Kadın Dayanışma Derneği
110. Kocaeli Kadın Emeği Kolektifi
111. Körfez Bağımsız Kadın Dayanışma Grubu
112. Kıryama Kadın Dayanışması
113. Kırmızı Biber Derneği
114. Kızkardeşim Kadın ve Dayanışma Derneği
115. Lambdaistanbul LGBTİ Dayanışma Derneği
116. Mavi Göl Kadın Derneği

117. Mersin Bağımsız Kadın Derneği ve Danışma Merkezi
118. Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı
119. Mor Çetele
120. Mor Dayanışma
121. MorEl LGBTİ Eskişehir
122. Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
123. Muğla Emek Benim Kadın Derneği
124. Nar Kadın Dayanışması
125. Pembe Hayat LGBTT Dayanışma Derneği
126. Samandağ Kadın Dayanışma Derneği
127. Samandağ Kadın Emeği Derneği
128. Saray Kadın Derneği
129. Şahmeran Kadın Platformu
130. Se-kad – Seyhan Kadın Çocuk Dayanışma Eğitim ve Kültür Derneği
131. Sil Baştan Kadına Yönelik Şiddet Ve Çocuk İstismarıyla Mücadele Derneği (Balıkesir)
132. SODA – Sosyal Dayanışma Ağı
133. Sosyal Haklar Derneği'nden Kadınlar
134. Sosyalist Kadın Meclisleri
135. Söke Kadın Sığınma Evi Yaptırma ve Yaşatma Derneği
136. SPoD - Sosyal Politikalar Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Çalışmaları Derneği
137. S.S. Ankara Zeytinalı Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi
138. Tarlabası Toplumunu Destekleme Derneği'nden Kadınlar
139. TMMOB İstanbul İKK Kadın Komisyonu
140. TODAP - Toplumsal Dayanışma için Psikologlar Derneği Kadın Komisyonu
141. TJA - Tevgere Jinen Azad
142. Trabzon Eşitlik İnisyatifi
143. Trabzon Ev Ekseni Çalışan Emek Sensin Kadın Derneği
144. Tuzluçayır Kadın Dayanışma Derneği
145. Türk Anneler Derneği Trabzon Şubesi
146. Türk Kadınlar Birliği ve 80 Şubesi
147. Türk Üniversiteli Kadınlar Derneği
148. Türkiye Gazeteciler Sendikası Kadın ve LGBTİ Komisyonu
149. Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu
150. Uçan Süpürge Kadın İletişim ve Araştırma Derneği
151. Üniversiteli Kadın Kolektifi
152. WINPEACE - Kadın Barış Girişimi Türkiye - Yunanistan
153. Van Sarayı İlçesi Kadın Çocuk ve Aile İlişkilerini Geliştirme, Modernleştirme, Koruma ve Güçlendirme Derneği
154. Viyan Kadın Korosu
155. YAKAKOP - Yaşam Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi
156. Yaşamevi Kadın Dayanışma Derneği
157. Yaşam Kadın Merkezi Derneği
158. Yeni Demokrat Kadın
159. Yeni Yol'dan Kadınlar
160. Yeşilpınar Kadınları Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
161. Yeşil Feministler
162. Yetişme Çağındaki Çocukları Koruma Derneği
163. Yoğurtçu Kadın Forumu